

ת"פ (באר שבע) 66115-05-23 - מדינת ישראל - תביעות נגב נ' ראמי חריבאת - בעצמו

ת"פ (באר-שבע) 66115-05-23 - מדינת ישראל - תביעות נגב נ' ראמי חריבאת - בעצמו
ת"פ (באר-שבע) 66115-05-23
מדינת ישראל - תביעות נגב
נגד

ראמי חריבאת - בעצמו
בית משפט השלום בבאר-שבע
[30.10.2024]
כבוד השופט יריב בן דוד
ע"י ב"כ עוה"ד זאב גואטה
גזר דין
רקע

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן בעבירות הבאות: גניבת רכב וסיוע לגניבת רכב על פי סעיפים 413ב ו- 413ב+31 בחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), בהתאמה; שתי עבירות נהיגה ללא רישיון נהיגה, בניגוד לסעיף 10(א) בפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א-1961 (להלן: "פקודת התעבורה"); ועבירת נהיגה ללא ביטוח, בניגוד לסעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נ"ח], תש"ל-1970.
על פי עובדות האישום הראשון (סיוע לגניבת רכב ונהיגה ללא ר"נ), בסמוך לשעה 04:00 ביום 11.5.23, גנב אדם אלמוני (להלן: "האחר") רכב מסוג יונדאי מבאר-שבע בכך שנכנס לתוכו, התניעו בדרך לא ידועה ונסע מהמקום. בהמשך היום, נפגש האחר עם הנאשם והעביר את הרכב לידי. בנסיבות אלה נהג הנאשם ברכב, ללא רישיון נהיגה, בכוונה להעבירו לשטחי הרשות הפלסטינית, ובכך סייע לגניבתו.
על פי עובדות האישום השני, (גניבה ללא ר"נ וביטוח), בסמוך לשעה 23:00 בליל 7.5.23, גנב הנאשם רכב מסוג יונדאי מחניית תחנת המשטרה בשגב שלום והעבירו לשטחי הרשות הפלסטינית דרך מחסום "מיתר". הנאשם נהג מבלי שהוציא רישיון נהיגה ומבלי שהייתה לו פוליסת ביטוח.
תסקירי שירות המבחן
2. ביום 8.7.24 הוגש תסקיר שירות המבחן (להלן: "התסקיר").
על פי נתוני התסקיר, הנאשם רווק בן 23 תושב באר-שבע והוא הבכור במשפחתו. הנאשם סיים 10 שנות לימוד ולדבריו, מאז שנשר מלימודיו על מנת לעזור בפרנסת המשפחה, החל לעבוד אצל דודו בעבודות שיפוצים. ביחס לביצוע העבירות, מסר הנאשם כי במסגרת האישום הראשון, התקשר אליו האחר והציע לו גמול כספי תמורת העברת הרכב הגנוב ממקום למקום, וחרף ידיעתו כי הרכב גנוב, עשה כן בשל הסכום הגבוה אשר הוצע לו. הנאשם הכחיש את ביצוע העבירות המיוחסות לו במסגרת האישום השני.

הנאשם מסר כי מצטער על התנהגותו וכי יעשה כל שיידרש כדי להימנע ממצבים דומים.
הנאשם הביע צער על הפגיעה שהסב לבעל הרכב (באישום הראשון- יב"ד) והביע חשש מהענישה אשר תוטל עליו ותפגע ביכולתו לפרנס את עצמו ואת משפחתו.
גורמי סיכוי לשיקום: היות הנאשם צעיר נעדר עבר פלילי; הנאשם עורך מאמצים לקיים אורח חיים מתפקד ויצרני; שירות המבחן התרשם מכך שההליך המשפטי מרתיע ומציב לנאשם גבול במידת מה נוכח מעצרו ותחושת אשמה כלפי משפחתו.
גורמי סיכון: התייחסותו של הנאשם לעבירות; צמצום וטשטוש דפוסי התנהגות בעייתיים; אי בהירות אשר להיקף קשריו של הנאשם עם חברה שולית; דפוס אישיות שאיננו בשל והתנהגות לא אחראית, ללא בחינת השלכות מעשיו; עמדות בעייתיות של הנאשם כלפי ביצוע עבירה של נהיגה ללא רישיון.
3. בשל ההודאה החלקית וקשיי הנאשם בהכרה בנזקקות טיפולית, לא בא שירות המבחן בהמלצה שיקומית. טיעונים לעונש
4. בדיון שנערך ביום 15.2.24, הגישה ב"כ המאשימה טיעונים לעונש בכתב (ת/1). ב"כ הנאשם הגיש מסמכים רפואיים של הורי הנאשם (נ/1, נ/2).
5. ב"כ המאשימה הפנתה לערכים המוגנים אשר נפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם: הגנה על קניינו של הפרט, פרטיותו, תחושת הביטחון האישית של המתלוננים וביטחון הציבור כולו. בנוסף, נטען כי נפגעו ערכי הגנה ושמירה על ביטחונם של משתמשי דרך אחרים, ועל שלטון החוק והסדר הציבורי. לשיטת ב"כ המאשימה, הפגיעה בערכים היא פגיעה במידה בלתי מבוטלת.
ב"כ המאשימה עתרה לקביעת מתחם ענישה הנע בין 20 לבין 40 חודשי מאסר.
אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, הפנתה ב"כ המאשימה להודאת הנאשם ולהעדר עבר פלילי, אך עמדה על שיקולי הרתעת הרבים והיחיד בסוג עבירות זה.
נוכח האמור, עתרה ב"כ המאשימה למקם את עונשו של הנאשם בחלקו הנמוך של מתחם העונש ההולם, ולהטיל עליו בנוסף רכיבי ענישה נלווים - מאסר מותנה ארוך ומרתיע, פסילת רישיון נהיגה, קנס, פיצוי למתלוננים והתחייבות.
6. ב"כ הנאשם טען כי מדובר במעידה חד פעמית, וכי העבירות בוצעו במטרה לסייע כלכלית להוריו.
ב"כ הנאשם טען כי הנאשם הודה בביצוע המעשים והביע חרטה.
ב"כ הנאשם הפנה לגילו הצעיר של הנאשם - בן 20 בעת ביצוע העבירות. נטען כי הנאשם התרחק מהעולם העברייני וכי עובד עתה בעבודות בניין ובשטיפת רכבים.
ב"כ הנאשם טען כי הרכב הושב לבעליו, כך שהפגיעה הייתה מינימלית.
ב"כ הנאשם עתר לענישה צופה פני עתיד, ולכל היותר למאסר בדרך של עבודות שירות ובשים לב לתקופת מעצרו של הנאשם.
לשיטת ב"כ הנאשם, מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה לבין 3 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות.
ב"כ הנאשם עתר שלא להטיל קנס בשל היעדר יכולת כלכלית. עוד נטען כי הנאשם הוציא רישיון נהיגה לאחר ביצוע העבירות.

7. בדבריו האחרונים, מסר הנאשם:

"אני מבקש סליחה על הכל. אני עכשיו עובד בשטיפת רכבים ובמאפייה. שתי עבודות. אני עשיתי את כל העבירות האלה בשביל המשפחה שלי. אני מצטער מאוד."

מתחם העונש ההולם

8. מתחם העונש ייקבע בהתאם לעקרון ההלימה תוך מתן משקל לערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, למידת הפגיעה בהם ולמדיניות הענישה הנהוגה, והכל בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין).

עיקרון ההלימה הינו העיקרון המנחה בענישה - קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו (סעיף 40ב לחוק העונשין).

9. בעניינו של הנאשם, שני אישומים, אשר בוצעו בהפרש זמנים של 4 ימים.

האישום הראשון בוצע במסגרת תוכנית עבריינית עם אחר, בה סייע הנאשם לאותו אחר לגנוב רכב מהעיר באר שבע ולהעבירו לשטחי הרש"פ. במסגרת האישום השני ביצע הנאשם את מעשה הגניבה לבדו מתוך חניית המשטרה בשגב שלום והעבירו לשטחי הרשות הפלסטינית.

סבורני כי בהתאם למבחנים שנקבעו בפסיקה, לא מתקיים קשר הדוק בין העבירות, כי כל אחת מהן מהווה אירוע נפרד בגינו יש לקבוע מתחם עונשי נפרד (ר' למשל עפ 1261/15 מדינת ישראל נ' יוסף דלאל (פורסם בנבו), ו"ע"פ 4910/13 אחמד בני ג'אבר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו)).

אמנם מדובר בעבירות מסוג דומה, אך הן התבצעו בהפרש של מספר ימים, כל אחת מהן בוצעה בנסיבות עובדתיות שונות (אחת כסיוע לאחר בגניבת רכב ממקום חנייתו בסמוך לבית בעליו והשניה באופן בלעדי תוך גניבת הרכב מחניית תחנת משטרה), במרחק גיאוגרפי ניכר, ומול מתלוננים/בעלי רכבים שונים. אין מדובר בעבירות אשר התבצעו במסגרת אותה תוכנית עבריינית בו ביום או שאחת מהן 'נלווית' לאחרת, או נועדה לאפשר ביצועה.

10. הערכים החברתיים המוגנים אשר נפגעו ממעשיו של הנאשם הם זכות הקניין והגנה על רכוש הציבור ופרטיותו - הן של בעלי הרכבים, והן של הציבור הרחב אשר סופג נזקים עקיפים דוגמת עליית מחירי פרמיות הביטוח. כן יש לציין בהקשר זה סיכון של מפגש בין הגנב לבין בעל הרכב, העלול להתלקח לכדי אירוע אלימות ופגיעה בערכים מוגנים נוספים, או מפגש עם כוחות המשטרה אשר מתרחש לא אחת במהלך שינוע הרכב למחסום, העלול להסלים אף הוא ולהביא לפגיעה בערכים מוגנים נוספים כגון שמירה על חיי שוטרים ומשתמשי דרך אחרים.

בנוסף, פגע הנאשם גם בערכים המוגנים של הגנה על שלומם וגופם של שוטרים ומשתמשי הדרך האחרים, ובערכי כיבוד שלטון החוק וציות ושמירה על הסדר הציבורי: נהיגה ברכב גנוב ללא רישיון נהיגה, אותו מעולם לא הוציא הנאשם, מהווה פגיעה מהותית בערכים אלו. בעשותו כן מהווה הנאשם "פצצה מתקתקת" הנעה על כבישי הארץ בדרכה לשטחי הרשות, ולא אחת המחיר אותו משלם הציבור בחיי אדם הוא בלתי נסבל.

11. בעניין חומרתן של עבירות גניבת רכבים, אשר הפכו זה מכבר "למכת מדינה", יפים דברי בית המשפט העליון בשורת פסקי דין:
כך למשל ר' בע"פ 11194/05 עטיה אבו סבית ואח' נ' מדינת ישראל (נבו 15.05.2006):
"למרבה הצער, תופעת גניבות הרכב טרם נעקרה משורש, ומכת המדינה שאליה נדרש בית משפט זה לפני בדיוק עשור (פסק הדין בע"פ 5724/95 ניתן ב- 12.5.96), כמעט שהפכה לעשר מכות; היא ממשיכה לנגוס ברכושם של רבים, ופגיעתה רעה כלכלית ואנושית. המעט שבידי בית משפט זה לעשות הוא לחזק את ידיהם של בתי המשפט הדיוניים בראיה מחמירה של העבירות הכרוכות בכך".
וברע"פ 9269/17 ראמי אבו עישא נ' מדינת ישראל (נבו 15.01.2018):
"פעמים רבות עמד בית משפט זה על חומרתה של עבירת גניבת הרכב, בה הורשע המבקש, הגורמת נזק מידי לבעל הרכב וכן נזק כלכלי רחב לציבור, ובהתאם על הצורך לנקוט בענישה מחמירה במקרים אלו ... יתרה מכך, מעשיו של המבקש היו סכנה לציבור משתמשי הדרך וכוחות המשטרה, ומלמדים על חוסר יראת החוק".
וברע"פ 2333/13 באסל סאלם נ' מדינת ישראל (נבו 03.08.2014):
"עבירה של גניבת רכב הוכרה זה מכבר כעבירה חמורה, הן על ידי המחוקק אשר קבע לצידה עונש מאסר ממושך וחמור משל עבירות גניבה אחרות, והן על ידי בית משפט זה, אשר עמד על הצורך בענישה מחמירה ומרתיעה בגין ביצועה ... הנזק שנגרם כתוצאה מעבירה זו הוא רב, הן כלפי המשתמש ברכב שנגנב, והן כלפי הציבור בכללותו לנוכח העלאת פרמיות הביטוח בשל ריבוי גניבות".
12. מדיניות הענישה הנוהגת:
א. רע"פ 2925/21 מונדר נסראללה נ' מדינת ישראל (נבו 09.05.2021)
נדון עניינו של נאשם אשר נהג ללא רישיון רכב (לא הוציא מעולם), ללא ביטוח תקף, ועבר בנוסף עבירה של אי ציות לשוטר שהורה לו לעצור בצד הדרך. נוכח עבר פלילי תעבורתי אשר כלל 7 הרשעות קודמות בגין עבירות דומות, בית-המשפט לענייני תעבורה גזר על הנאשם 4 חודשי מאסר בפועל ופסילת רישיון נהיגה לתקופה של 36 חודשים. בית-המשפט המחוזי קבע שהן רכיב המאסר והן רכיב הפסילה נטועים במסגרת מתחם העונש ההולם וציטט:
"אין להקל ראש בסיכון הנובע מהעבירה של נהיגה ללא רישיון. אדם הנוהג מבלי שיש בידיו רישיון נהיגה כלל, לעתים רבות אינו בקיא בחוקי התנועה ובאופן הפעלת הרכב. בכל אלה יש כדי להוות סיכון ממשי ומיידי לכלל הציבור בכביש - נהגים אחרים, הולכי רגל ואף המערער עצמו" (עפ"ת 37090-05-10 עודה נ' מ"י (פורסם במאגרים, מיום 07.07.10).
בקשת רשות הערעור לבית-המשפט העליון נדחתה.
ב. ע"פ 2333/13 באסל סאלם נ' מדינת ישראל (נבו 03.08.2014)
הנאשם הורשע על פי הודאתו בביצוע שתי עבירות גניבת רכב ושתי עבירות סיוע לגניבת רכב. הנאשם פעל עם אדם נוסף וכחלק מחבורה, תוך חלוקת תפקידים בין חבריה. בית-המשפט המחוזי קבע מתחם שנע בין 8 ל-24 חודשי מאסר לכל אירוע גניבה (סה"כ 4 אירועים) וגזר דינו ל-4 שנות מאסר. ערעורו נדחה.
במסגרת הערעור, בית-המשפט העליון נדרש בין היתר לסוגיית קביעת מתחם זהה הן לעבירה מושלמת והן לסיוע לאותה עבירה. בית-המשפט דחה הערעור ואשר לסוגיית קביעת מתחם לעבירות סיוע, קבע:

"מתחם הענישה שנקבע, הנע בין 8 לבין 24 חודשי מאסר לכל אחת מארבע העבירות בהן הורשע המערער - הינו הולם לנוכח חומרת העבירה, נסיבותיה ומדיניות הענישה הנהוגה. העובדה כי בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה אחיד, הן לעבירת הגניבה והן לעבירות הסיוע לגניבה, אכן עלולה לעיתים לעורר שאלה. אולם, אין הכרח שמתחם הענישה בגין עבירת סיוע יהא מחצית ממתחם הענישה בגין ביצוע עיקרי של אותה עבירה ...".

ג. רע"פ 1123/18 אשרף דבארי נ' מדינת ישראל (נבו) (14.03.2018)

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות ניסיון גניבת רכב, נהיגה ללא רישיון נהיגה, גניבה ואיומים. העבירה לא הושלמה מכיוון שהמתלונן דלק אחרי רכבו, השיגו, ובכך מנע ביצוע גניבתו. בית-משפט השלום אימץ את מתחם העונש ההולם של המאשימה - מתחם שנע בין 12 ל-24 חודשי מאסר. נוכח נסיבות מקלות ושיקולי שיקום נגזרו על הנאשם 13 חודשי מאסר (והופעל חודש מאסר מותנה במצטבר). הן הערעור והן בקשת רשות הערעור נדחו.

ד. רע"פ 780/15 מוצטפא חאג' יחיא נ' מדינת ישראל (נבו) (04.02.2015)

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירת סיוע לגניבת רכב ונהיגה ללא ביטוח, עת בה שימש כרכב מוביל לרכב הגנוב. נקבע מתחם שהוא "מאסר בפועל למשך חודשים". על הנאשם נגזרו 9 חודשי מאסר מאחורי סורג ובריח.

ה. עפ"ג (מחוזי ב"ש) 66955-03-23 אבו כף נ' מדינת ישראל (24.5.2023)

הנאשם הורשע על פי הודאתו בקשירת קשר לביצוע פשע, גניבת רכב וסיוע לזיוף סימני רכב, בכך שהגיע ביחד עם אלמוני, אשר החליף לוחית זיהוי של רכב ונהג ברכב הגנוב, בזמן שהנאשם נסע ברכב ליווי. המתחם שנקבע נע בין 14 ל-28 חודשי מאסר. לחובת הנאשם הרשעה אחת ישנה, ונגזרו עליו 15 חודשי מאסר. בהמשך חזר בו מהערעור לבית-המשפט המחוזי לאחר ששמע הערותיו.

ו. עפ"ג (מחוזי ב"ש) 1190-03-21 אלבטיחאת נ' מדינת ישראל (נבו) (5.5.2021)

המערער, צעיר נעדר עבר פלילי, הורשע בעבירת של קשירת קשר לעשות פשע וגניבת רכב תוך העברתו מהעיר באר שבע אל שטחי הרשות. על המערער נגזרו 10 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נלווים. ביהמ"ש המחוזי דחה את ערעורו תוך שקבע:

"הלכה למעשה, בתי משפט מטילים על עבירת גניבת רכב עונשי מאסר בפועל, מאחורי הסורגים, גם כאשר מדובר בנאשמים צעירים או כאלה שאין להם עבר פלילי".

ז. עפ"ג (מחוזי ב"ש) 31602-02-19 אלגראבעה ואח' נ' מדינת ישראל (22.5.2019)

שני המערערים, צעירים בני 19 ו-21 הורשעו בעבירה של גניבת רכב מהעיר באר שבע ובסיוע להתפרצות לרכב וגניבת ארנק מתוכו בהמשכו של אותו לילה, ונדונו לעונשי מאסר בני 15 ו-13 חודשים. בית המשפט המחוזי דחה את ערעורם על העונש חרף המלצות שירות המבחן להטיל עליהם צווי של"צ.

ח. עפ"ג (מחוזי חי') 12312-05-23 אבו חג'אג' נ' מדינת ישראל (15.6.2023)

הנאשם הורשע על פי הודאתו בגניבת רכב, קשירת קשר לעשות פשע, הפרעה לשוטר, נהיגה ללא רישיון נהיגה (מעולם לא הוציא) וללא ביטוח וגניבה. בכך שקשר עם אלמונים, גנב משאית ונתפס רק לאחר מרדף מסוכן. המתחם שנקבע נע בין 15 ל-27 חודשי מאסר וחרף תסקיר חיובי אשר המליץ על של"צ, נגזרו על הנאשם 15 חודשי מאסר. (דחיית בקשת עיכוב ביצוע והיעדר פקודת מאסר בערעור מלמדת על דחייתו - יב"ד)

ט. עפ"ת (מחוזי ב"ש) 33449-09-14 מדינת ישראל נ' יוסף אלעול (נבו 22.01.2015)
בית-המשפט קבע מתחם לעבירת נהיגה ללא רישיון נהיגה: עד 6 חודשי מאסר בפועל, ופסילת רישיון נהיגה בפועל
שנעה בין 3 ל-48 חודשים וקיבל ערעור מדינה ביחס לנאשם בעל עבר פלילי מכביד (עליו נגזרו בבימ"ש קמא 7
חודשי פסילה) וגזר על הנאשם 24 חודשי פסילת רישיון נהיגה בפועל.
י. ת"פ (שלום ב"ש) 57350-02-23 מדינת ישראל נ' מחדי (נבו 20.2.2024)
הנאשם הורשע על פי הודאתו בפני מותב זה בארבעה אירועים: הראשון עד השלישי כללו שלוש עבירות גניבת רכב
ועבירת קשירת קשר לפשע. הרביעי, עניינו עבירת סיוע לגניבת רכב, בכך שתפקידו של הנאשם היה ללוות ולפתוח ציר
לרכב הגנוב. המתחם לאירוע השלישי נע בין 7 ל-14 חודשי מאסר בפועל. בהעדר עבר פלילי, גילו הצעיר ושת"פ עם
שירות המבחן, נדון הנאשם ל-30 חודשי מאסר.
יא. ת"פ (שלום ב"ש) 7817-09-19 מדינת ישראל נ' אלרפאיעה (30.1.2020)
הנאשם הורשע בשלושה כתבי אישום - שני אירועי גניבת רכב ואירוע גניבה "רגילה" של דלק. אירוע גניבת הרכב השני
בוצע תוך הפרת תנאי שחרור. המתחם לאירוע הראשון נע בין 12 ל-24 חודשי מאסר ואילו המתחם לאירוע השני נע
בין 13 ל-25 חודשי מאסר. בהעדר עבר פלילי ובשים לב לנסיבות אישיות קשות, נגזרו על הנאשם 20 חודשי מאסר
בגין שלושת כתבי האישום.
יב. ת"פ 66487-03-22 (שלום ב"ש) מדינת ישראל נ' אבו אעדייה (15.6.23)
הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירה של סיוע לגניבת רכב. במסגרת הסדר טיעון נדון לעונש של 9 חודשי מאסר
בדרך של עבודות שירות לצד עונשים נלווים ובהם קנס ופסילת רישיון נהיגה.
13. בבחינת נסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט לחוק העונשין) נשקלו הבאים:
התכנון שקדם לביצוע העבירה וחלקו היחסי של הנאשם:
מעובדות האישום הראשון עולה כי עבירת הסיוע לגניבת הרכב בוצעה במסגרת התארגנות עבריינית - הנאשם קיבל
את הרכב מאותו אחר אשר גנבו על מנת להעבירו לשטחי הרשות ביום גנבו. ברי כי אופרציה זו לא יכולה לצאת
לפועל ללא תכנון וקשר, במסגרתם קיבל עליו הנאשם את תפקידו בכוח.
סבורני כי חלקו של הנאשם במעשה הגניבה, הגם שמשני לעבירת גניבת הרכב ומוצא ביטוי בעבירת סיוע בלבד, היה
משמעותי וכי הוא פעל כחוליה חשובה ומהותית בשרשרת חוליות מעשי שינוע הרכבים הגנובים ממקום חנייתם בערי
המדינה אל תוך שטחי הרש"פ.
במסגרת האישום השני ביצע הנאשם את עבירת גניבת הרכב באופן בלעדי מחניון תחנת משטרה ועד שטחי הרש"פ
דרך מחסום מיתר. סבורני כי יש בכך ללמד על מידת תעוזה והתרסה גבוהה, מעבר לגניבת רכב שגרתית ממקום
החניה הסמוך לבית בעליו.
הנזק שנגרם מביצוע העבירה והנזק הפוטנציאלי שלצידה:
לצד גניבות רכבים נזק רכושי משמעותי ונזקים כלכליים ואחרים הנופלים על כתפי בעלי הרכבים עצמם ועל הציבור
הרחב בבחינת נזקים עקיפים אך מוחשיים.

רכב הוא על פי רוב הנכס הנייד המשמעותי ביותר אותו מחזיקים האזרחים, וגניבתו הינה "מכה כלכלית" לא פשוטה לבעליו, לא כל שכן "העלמתו" אל תוך שטחי הרשות הפלסטינית. גם אם הרכב מבוטח וחברת הביטוח משפה בסופו של יום את בעל הרכב, נושא בעל הרכב בנטל כספי הכרוך בעליית פרמיית ביטוח עתידית, בתקופה שעד קבלת רכב חלופי וכספי ביטוח, בעלויות של נסיעה בתחבורה חלופית, בפגיעה בפוטנציאל השתכרות בתקופה בה אינו נייד, וזאת לצד עוגמת נפש ופגיעה לא קלה בשגרת חייו (ולעיתים בצרכים חיוניים כגון טיפולים רפואיים מרוחקים) בשבועות שלאחר אירוע הגניבה.

אף הציבור הרחב נושא בנטל כספי בשים לב לעלויות מחירי ביטוח רכב נוכח עלויות רציפות בהיקף גניבות הרכבים - שנת 2024 היא דוגמא טובה לכך. כל אזרח שילם (או ישלם) מכיסו פרמיית ביטוח יקרה משמעותית גם בשים לב להתרחבות התופעה העבריינית הקשה של גניבות רכבים מאסיביות והעברתם אל שטחי הרשות. מטבע הדברים, בכל תיקי גניבות הרכבים קיים פוטנציאל נזק גבוה עוד יותר מהנזק שנגרם בפועל. לצד אירוע גניבת הרכב ושינועו אל עבר שטחי הרשות פוטנציאל נזק ממשי הכרוך במפגש עם כוחות המשטרה המסלים לא אחת לכדי מרדף מסוכן וסכנת חיים של ממש לשוטרים ולמשתמשי דרך אחרים. ועוד קודם לכן, קיים פוטנציאל מפגש בלתי צפוי עם בעל הרכב, העלול אף הוא להסלים לכדי אירוע אלימות אשר נזק ממשי לצדו. בענייננו, פוטנציאל הנזק הוגבר עוד יותר בשים לב לכך שהנאשם נהג ברכבים הגנובים מבלי שהיה ברשותו רישיון נהיגה.

הסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירות: הניסיון המצטבר מלמד על מניע משותף לכלל גנבי הרכבים, הוא המניע הכלכלי. במובן זה לא שונה הנאשם מאחרים, ולדבריו פעל נוכח תמריץ כלכלי גבוה (במסגרת אישום ראשון, שכן ללא לקח אחריות בשירות המבחן על האישום השני - יב"ד).

14. לפיכך, מצאתי לקבוע את מתחמי העונש הבאים:

מתחם העונש באישום הראשון - בין 9 חודשי מאסר אשר ניתן לרצותם בעבודות שירות לבין 18 חודשי מאסר בפועל. מתחם העונש באישום השני - בין 14 ל-26 חודשי מאסר.

15. בגזירת העונש המתאים לנאשם בתוך מתחם העונש, נשקלו הנסיבות הבאות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40א לחוק העונשין):

עבר פלילי: הנאשם נעדר עבר פלילי.

נטילת אחריות: הודאת הנאשם מגלמת (בדרך כלל) קבלת אחריות על ביצוע המעשים, יש בה משום הקלה למתלוננים אשר נחסך מהם מעמד העדות בבית-המשפט, ונלווה לה חסכון משמעותי מזמנם של עדי התביעה ובהם שוטרים, ובזמן שיפוטי וציבורי יקר. בענייננו, הודה הנאשם בפני שירות המבחן אך בביצוע עובדות האישום הראשון והכחיש את ביצוע המיוחס לו באישום השני, החמור יותר. במסגרת דבריו האחרונים בבית-המשפט, שב הנאשם לקחת אחריות על כלל המיוחס לו, הביע צער על מעשיו ומסר כי ביצע את כל העבירות המיוחסות בשביל משפחתו. תסקיר שירות מבחן: שירות המבחן לא בא בהמלצה שיקומית נוכח התרשמות מדפוס של צמצום וטשטוש דפוס התנהגות בעייתיים מצד הנאשם לצד קשייו להכיר בבעיה המצריכה התערבות מקצועית, ובשים לב ללקיחת אחריות חלקית בלבד מצד הנאשם על מעשיו.

סעיפים 140 ו-140 לחוק העונשין -הרתעת הרבים והרתעת היחיד: גניבת רכבים הפכה זה מכבר ל"מכת מדינה" ודומה כי התופעה הולכת ומתפשטת במיוחד בדרום הארץ בו פועלות מידי יום חבורות עבריינים המשנעות רכבים גנובים משטחי ישראל לשטחי הרשות הפלסטינאית עבור רווח כלכלי קל ומידי. אחוז הנתפסים בכף אינו גבוה וככל הנראה הפך הדבר למפעל כלכלי משתלם לכל העוסקים במלאכה מלבד לציבור שומרי החוק ובעלי הרכבים הנושאים בעלויות הישירות והעקיפות של התופעה העבריינית המתמשכת. עמד על הדברים בית המשפט המחוזי בבאר שבע במסגרת עפ"ג 1190-03-21 אלבטיחאת נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו):

"גניבת כלי רכב בישראל לשם העברתם לשטחי הרש"פ, חמורה ומקוממת במיוחד. בדרך כלל מדובר בעבירות מתוכננות ויזומות, המבוצעות על ידי מספר אנשים. לא אחת מדובר ב"הזמנה" מראש של כלי רכב מסוים, הנגב בישראל ומועבר לשטחי הרש"פ, בין לצורך פירוקו לשם שימוש בחלקיו - שלעיתים חוזרים לישראל כחלק משוק חלקי החילוף, ובין לשם שימוש בו על ידי מזמינו או מכירתו בשוק החופשי במחיר נמוך לאין שעור משווי ישראל. התחזות אחר רכבים גנובים כאלה, או אחר חלקיהם המפורקים, שהגיעו לשטחי הרש"פ, תפיסתם והחזרתם לבעליהם בישראל, הינה משימה מסובכת מאוד, הכרוכה בתשומות גבוהות, וסיכויי הצלחתה קלושים ביותר" ואך לאחרונה, במסגרת עפ"ג 29484-07-23 סארי אלקואעין נ' מדינת ישראל (21.2.24): "אין צורך לומר כי הפיתוי להשגת רווח כספי משמעותי, קלות הביצוע והנזקים הנגרמים בעטין של עבירות אלו במעגלים רחבים, מחייבים ענישה משמעותית שיהיה בה כדי להלום את חומרת המעשים וכדי להרתיע סבורני כי על ענישת גנבי הרכב לשקף את הצורך בהרתעת הרבים מלהצטרף למעגל פשיעה זה. ודוק, ולמרבה הצער והקושי שבגזירת דינם, צעירים נעדרים עבר פלילי רבים מעורבים בעבירות דומות וענינם בא לא אחת בפני בית משפט זה. הנאשם, בדומה לחלק בלתי מבוטל "מהעוסקים במלאכה" כאמור, הינו צעיר נעדר עבר פלילי, אך דומה כי גם משום כך קיים צורך הרתעתי אשר יהיה בו לקעקע "הנחת עבודה" בדבר ענישה מקלה במקרי תפיסה וסיכול ולהרתיע אחרים השוקלים להצטרף למיזמים דומים. פגיעת העונש בנאשם ובמשפחתו: ברי כי עונש של מאסר בפועל בעניינו של נאשם צעיר ונעדר עבר פלילי יהיה פגיעה מסוימת בו ואף במשפחתו. בענין זה יצוין כי הנאשם הוא הבן הבכור המסייע בפרנסת משפחתו, וכי הוריו אינם אנשים בריאים (ר' נ/1 - נ/2). יחד עם זאת אין מדובר (במקרה זה) בנאשם בעל צרכים מיוחדים או הסובל מבעיות בריאות או בעל מאפיינים חריגים, המצדיקים מתן משקל לכך מעבר לזה הניתן בענינים של צעירים אחרים נעדרים עבר פלילי. בשקלול מכלול הנסיבות, סבורני כי יש להשית על הנאשם עונש במסגרת השליש הראשון של המתחמים שנקבעו בעניינו.

16. עונשו של הנאשם יקבע כעונש כולל לכל האירועים על פי סעיף 40(ג) לחוק העונשין.

סוף דבר

17. נוכח האמור, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

א. 20 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו בתיק זה.

- ב. 9 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירת רכוש מסוג פשע.
- ג. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירת רכוש מסוג עוון.
- ד. קנס כספי בסך 7500 ש"ח או 75 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 1.1.25 ובמשך כל 01 לחודש שלאחריו. לא ישולם אחד התשלומים במועדו, תעמוד כל היתרה לפירעון מידי ויתוספו תוספות פיגור כחוק, וזאת מעבר לזכותה של המאשימה לבקש הפעלת מאסר חלף הקנס.
- ה. הנאשם יפצה את המתלוננים בסך של 2000 ש"ח לכל אחד מהם. הפיצוי ישולם ב- 5 תשלומים שווים, חודשיים ורצופים, החל מיום 1.1.25 ובהמשך כל 01 לחודש שלאחריו. המאשימה תמציא פרטי מפוצים במזכירות בית המשפט בתוך 14 ימים.
- ו. פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך 10 חודשים מיום השחרור מהמאסר. על הנאשם להפקיד את רישיון הנהיגה במזכירות בית-המשפט ולחלופין למלא תצהיר מתאים במזכירות בית-המשפט. הפסילה תהיה במצטבר לכל פסילה אחרת, אם קיימת.
- ז. פסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה על תנאי למשך 9 חודשים.
- הפסילה תופעל אם תוך תקופה של 3 שנים מיום השחרור מהמאסר, יעבור הנאשם איזו מן העבירות בהן הורשע או נהיגה בזמן פסילה, למעט עבירה של נהיגה ברכב ללא ביטוח.
- אני מבהיר לנאשם כי כל סכום שישולם על ידו ייזקף תחילה לטובת הפיצוי ורק לאחר השלמת מלוא הפיצוי ייזקפו התשלומים לזכות הקנס.
- את הקנס/הפיצוי ניתן לשלם כעבור 3 ימים מהיום באחת מהדרכים הבאות:
- תשלום בכרטיס אשראי באמצעות האתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה.
 - תשלום בשירות עצמי באמצעות מוקד שירות טלפוני של מרכז הגבייה, בטלפון שמספרו 35592* א, 073-205-5000.
 - תשלום במזומן בכל סניף של בנק הדואר, בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בהצגת שוברי תשלום) המזכירות תסגור את התיק.
- זכות ערעור בתוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.
- ניתן היום, כ"ח תשרי תשפ"ה, 30 אוקטובר 2024, בנוכחות הצדדים.